Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Dantumadiel

Jaartal + zaaknummer	: 2026 / 2026-291860
Raadsvergadering d.d.	: 15 december 2026
Portefeuillehouder	: R. Kempenaar
Programma	: (3) Soarch en Wolwêzen
Programmaonderdeel	: Participatiewet
Naam opsteller	: T. Spinder
Onderwerp	: Verordening maatregelen Participatiewet, IOAW en IOAZ 2027
Begrotingswijziging	: Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. De Verordening maatregelen Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Dantumadiel 2027 vast te stellen.

Inleiding

Per 1 januari 2027 treedt de Wet handhaving sociale zekerheid in werking. Deze wet wijzigt de regels voor het opleggen van maatregelen op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ. Hierdoor voldoet de huidige verordening niet langer aan de wet en is vaststelling van een nieuwe verordening noodzakelijk.

Vanaf 2027 zijn de hoogte en duur van veel maatregelen landelijk geregeld in het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten. Hierdoor verdwijnen verschillen tussen gemeenten, maar neemt ook de beleidsruimte van gemeenten af.

De gemeenteraad behoudt wel de bevoegdheid om regels te stellen over de maatregel wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Daarom bevat de voorgestelde verordening, naast algemene bepalingen over het opleggen van maatregelen, uitsluitend regels over deze maatregel.

De Wet handhaving sociale zekerheid brengt daarnaast enkele andere inhoudelijke wijzigingen met zich mee. Zo kan de gemeente bij lichte overtredingen slechts een waarschuwing geven en moet meer rekening worden gehouden met de verwijtbaarheid, mogelijke vergissingen en de persoonlijke omstandigheden van de inwoner.

De huidige verordening bevat ook bepalingen over de individuele inkomenstoeslag. Deze bepalingen worden ondergebracht in een afzonderlijke verordening. Hierdoor is ook de titel van de verordening gewijzigd. Daarmee sluiten beide verordeningen aan bij de modelverordeningen van de VNG.

Omdat sprake is van een nieuwe verordening en niet van een wijziging, is geen was-wordt-lijst opgenomen. In bijlage 2 is een toelichting op de voorgestelde verordening opgenomen. Deze toelichting is geen onderdeel van de verordening en wordt daarom niet door de gemeenteraad vastgesteld of in het Gemeenteblad gepubliceerd of in het Gemeenteblad gepubliceerd.

Beoogd effect

De gemeente Dantumadiel legt binnen de wettelijke kaders maatregelen op om het nakomen van verplichtingen te stimuleren, waarbij rekening wordt gehouden met de verwijtbaarheid, mogelijke vergissingen en de persoonlijke omstandigheden van de inwoner.

Argumenten

1.1. Het vaststellen van een nieuwe verordening is noodzakelijk

Per 1 januari 2027 wijzigt onder andere artikel 8a van de Participatiewet. Dit artikel vormt de wettelijke grondslag voor de huidige verordening. Hierdoor is vaststelling van een nieuwe verordening noodzakelijk. De aanhef van een verordening kan namelijk niet met een wijzigingsbesluit worden aangepast.

1.2. **De voorgestelde verordening sluit aan op de gewijzigde wetgeving**

Door de nieuwe regelgeving worden veel maatregelen op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ vanaf 2027 landelijk geregeld. De voorgestelde verordening sluit aan op deze gewijzigde regelgeving en bevat uitsluitend bepalingen waarvoor de gemeenteraad nog de bevoegdheid heeft om regels te stellen.

1.3. Voor de voorgestelde verordening is gebruikgemaakt van een model van de VNG
De voorgestelde verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Dit model is opgesteld en juridisch beoordeeld door deskundigen van de VNG. Door hiervan gebruik te maken beschikt de verordening over een sterke juridische basis en is het risico op fouten beperkt.

Kanttekeningen en risico's

1.1. Er is geen adviesraad betrokken bij de verordening
Op grond van de Participatiewet moeten cliënten worden betrokken bij de voorbereiding van nieuw beleid. De gemeente beschikt op dit moment niet over een adviesraad. De gemeenteraad is hierover op 14 april 2026 geïnformeerd. Uitstel van de besluitvorming is niet wenselijk, omdat de huidige verordening vanaf 1 januari 2027 in strijd is met hogere regelgeving.

Financiën

Vanaf 2027 worden veel maatregelen op grond van de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ landelijk vastgesteld. De hoogte en duur van deze maatregelen verschillen van die in de huidige verordening. Daarnaast wordt het mogelijk om bij lichtere overtredingen te volstaan met een waarschuwing.

Naar verwachting zal de gemeente vanaf 2027 minder vaak een maatregel opleggen dan onder de huidige regelgeving. Ook zullen de hoogte en duur van maatregelen in sommige gevallen lager zijn dan onder de huidige regelgeving. Dit kan leiden tot hogere uitgaven aan bijstandsverlening.

Bij de invoering van de Wet handhaving sociale zekerheid heeft de rijksoverheid rekening gehouden met de financiële gevolgen voor gemeenten. Om die reden ontvangt de gemeente vanaf 2027 aanvullende middelen voor de bijstandsverlening. Naar verwachting zijn deze aanvullende middelen toereikend om de financiële gevolgen van de wetswijziging op te vangen.

Vervolg en planning

Na vaststelling wordt de verordening bekendgemaakt in het Gemeenteblad. De verordening treedt vervolgens op 1 januari 2027 in werking.

Communicatie + Participatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Dantumadiel 2027
2. Toelichting bij Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Dantumadiel 2027

Damwâld, 17 november 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dantumadiel,

de secretaris, T. Dijkstra de burgemeester, A. Rosier

Raadsbesluit

2026 / 2026-291682

De raad van de gemeente Dantumadiel,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.;

gelet op het bepaalde in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Participatiewet, artikel 35, aanhef en onder a en c, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel 35, aanhef en onder a en c, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Besluit:

De Verordening maatregelen Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Dantumadiel 2027 vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dantumadiel in zijn openbare vergadering
d.d.

De raad voornoemd,

de griffier,	de voorzitter,
M. Jonker	A. Rosier